

Sydafrika

Några allmänna tips:

- Var påläst
- Ta gärna ett aliasnamn
- Var noga med klädsel och den diplomatiska etiketten
- Använd gärna humor – men alltid inom ramen för din roll
- Arbetsfördela inom delegationen så att ni blir effektiva och trivs med era roller

Sydafrika har en befolkning på 48,8 miljoner. De demokratiska valen i Sydafrika 1994 innebar slutet för apartheid. Den fredliga övergången från auktoritärt minoritetsstyre till demokrati har gjort landet till ett föredöme. Det senaste valet hölls 2009 under lugna former och med ett högt deltagande. Valet befäste Sydafrikas demokratiska kultur, trots det faktum att det är en mycket ung demokrati.

Bakgrund

Sydafrika är ett land som brottas med stora utmaningar, varav en av de största är hiv och aids. Var femte person är hivsmittad. Varje dag dör ungefär ettusen sydafrikaner i aids och flera hundra tusen nya fall av hiv tillkommer varje år. Sjukdomen hotar landets utveckling, samhällsstruktur och tillväxt. Klyftan mellan rika och fattiga är djup, arbetslösheten är hög, och det råder stora kompetensklyftor mellan den vita minoriteten och den historiskt missgynnade svarta majoriteten.

Den ojämna fördelningen av välståndet är ekonomins största problem. Många svarta lever i självhushållande jordbruk på eller under existensminimum, även om det finns en växande, köpstark svart medelklass. ANC-regeringens stora utmaning är att bekämpa massfattigdomen samtidigt som näringslivet effektiviseras för att locka nya investerare. Ojämligheten och arbetslösheten tillsammans förklarar mycket av Sydafrikas utbredda sociala missförhållanden som våldsbrottslighet, sexuella övergrepp och våld i hemmen. Dessutom är den stora andelen fattiga människor en outnyttjad resurs för landets sociala och ekonomiska utveckling.

Sydafrika är det mest industrialiserade landet i Afrika. Landet har en mycket energiintensiv produktion, främst baserad på fossila bränslen. Sydafrikas ekonomi är mer energiintensiv än några av OECD-länderna. Till skillnad från resten av Afrika är industrin med gruvbrytningen den viktigaste näringen i Sydafrika. Energipriset är också lågt vilket bidrar till att incitamentet för minskad energianvändning minskar. Sydafrikas kol är billigt att bryta och förser landet med en mycket stor del av elektricitetsbehovet. Över 90 procent av elektriciteten kommer från kol. Elektricitet exporteras också. Kärnkraft är den andra stora energikällan. Afrikas hittills enda kärnkraftverk finns i Sydafrika. Även vattenkraft används för att framställa el. Ännu saknar tre av tio sydafrikaner tillgång till elektricitet, men 1994 saknade cirka två tredjedelar av hushållen el.

Landet importerar olja för att täcka energibehovet. Vattnet överutnyttjas och räcker inte längre till alla. Vaal-floden är vattenkällan för gruv- och industriområdena i Gauteng och Fristatsprovinserna och utnyttjas maximalt. Miljöorganisationer har kritiserat ett stort vattenprojekt, där Lesothos floder ska avledas för export till Sydafrika. Det finns även andra miljöproblem. Storstadsområdets luftföroreningar är till exempel omfattande och landets unika flora och fauna är hotade. Sydafrika är världens ledande guldproducent och beräknas ha 40 procent av världens guld. De har även stora fyndigheter av såväl diamanter, kol och uran. Betydande gasfynd har gjorts och sökande efter olja pågår.

Utsläppsminskningar

Sydafrika står för de största koldioxidutsläppen (44 procent) av länderna i Afrika. Sydafrika är rankad på 11:e plats i världen när det gäller utsläpp av växthusgaser. Eftersom Sydafrika är ett utvecklingsland har de därmed inga begränsningar på sina utsläpp av växthusgaser utifrån Kyoto-protokollet. Sydafrika anser att de ska bidra till minskningen av växthusgaser men i mindre utsträckning än mer utvecklade länder. Landet anser att tekniköverföring är centralt. Sydafrika anser att det måste tillåtas att utvecklas och att begränsningar på utsläpp av växthusgaser kommer att hindra den ekonomiska tillväxten och följaktligen begränsa landets möjlighet att förbättra situationen för de fattiga i landet.

Martinius van Schalkwyk, minister för miljö och turism, säger: *“developing countries such as ourselves will be expected, and should be expected to take our fair share of responsibility and demonstrate our plans to contribute to the global response, albeit in a different way that recognises our growth imperative and our small contribution thus far to the current crises”*.

Trots att Sydafrikas regering vidtar åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser så agerar vissa departement i motsatt riktning. Exempelvis så har departementet för mineraler och energi utvecklat program som ökar användningen av kol.

När det gäller Sydafrikas långsiktiga plan på utsläppsminskningar så är prioriterade områden koldioxidskatt, kärnkraft och förnyelsebar energi och elektriska fordon (i dagsläget har dock Sydafrika endast en kärnreaktor). Sydafrika beräknar att deras utsläpp av växthusgaser kommer att öka och nå sin höjdpunkt någon gång mellan år 2025 och 2035, för att sedan minska efter år 2060.

Avskogning

En av de viktigaste åtgärderna för att minska utsläppen av växthusgaser är att öka antalet kolsänkor. Sydafrika har infört en handlingsplan där målet är säkra en hållbar förvaltning av skogen och bekämpa skogsbränder.

Anpassning

Forskning från IPCC visar att Afrikanska länder, söder om Sahara kommer att drabbas mycket hårt av klimatförändringen beroende på deras naturliga sårbarhet för klimatförändringens effekter samt att deras ekonomier har en svag förmåga till anpassning. Sydafrika har en bättre anpassningsförmåga på grund av den välutvecklade industriella sektorn men kommer trots det att drabbas av påverkan på ekosystem och samhälle. Som exempel så har landet stor vattenbrist och landet kommer även utan klimatförändringen att ha uttömt sina vattenreserver om några årtionden. Klimatförändringen kommer att förvärra vattenbristen beroende på att intensiteten och regelbundenheten i regnperioderna påverkas. Detta förväntas i sin tur även öka risken för malaria. Vissa forskare anser att risken för konflikter orsakade av vattenbrist kommer att öka. Sydafrika är också oroliga för att havsnivån ska öka. De är känsliga för översvämningar, eftersom det är ett urbaniserat land.

Majs är en viktig basvara, särskilt för de fattiga i landet. Majsproduktionen kommer att drabbas hårt av klimatförändringen. Ett torrare och varmare klimat kommer att minska majsproduktionen med 10-20 procent på 50 år. Sydafrika har ett stort behov av klimatanpassning men deras tillväxt skulle hämmas.

Teknologiutveckling, spridning och överföring

Sydafrika är mycket intresserat av teknik för förnybar energi och energi-effektivisering vilket också kan bidra till landets klimatanpassning. Sydafrika vill gärna se sig själva som en "low-carbon economy" och söker attrahera investeringar. De menar dock att detta kommer ta lång tid och de är inte beredda att bromsa tillväxten för att uppnå detta. Sydafrika ställer sig positiva till CDM och har idag ett flertal projekt. De forskar även kring CCS (*Carbon Capture and Storage*). Sydafrika ser sig själva som ett framtidsland när gäller solenergi och målet är att bli marknadsledande.

Finansiering

Sydafrika och G77 presenterade i augusti 2008 ett förslag om att skapa en finansieringsfond. Fonden ska finansieras med medel från givarländernas BNP. Finansieringen ska till största delen inte ha krav på återbetalning. Förslaget innebär också att givarländerna inte ska få tillgodoräkna sig sitt bidrag som en del av bistånd utan fonden ska ligga utanför andra åtaganden om finansiering.

Sydafrika välkomnar de 30 miljarder dollar i klimatbistånd som industriländerna bidrar med under perioden 2010-2012 men menar att det är en alltför blygsam summa. Huvuddelen av bidraget har Japan, EU och USA lovat stå för och en del tas från redan anslagna biståndspengar. Från 2013 ska klimatbiståndet successivt trappas upp så att det 2020 uppgår till 100 miljarder dollar årligen. Många obesvarade frågor återstår kring hur det finansiella systemet för klimatbistånd ska organiseras.

Allianser

Sydafrika ingår i G5 (Sydafrika, Brasilien, Indien, Kina, Mexiko), G77 och den Afrikanska gruppen. Gemensamt för LDC och Afrikanska gruppen är att de i hög grad fokuserar på anpassning, detta eftersom länderna och känsliga för klimatförändring. Indiens, Brasiliens och Sydafrikas regeringar anser sig ha liknande politiska målsättningar och menar att ett samarbete ökar deras möjligheter att bland annat påverka förhandlingarna inom Världshandelsorganisationen, WTO. En annan prioriterad fråga är ländernas strävan att få permanenta platser i ett framtida utökat säkerhetsråd i FN.

Rollprofil/karaktär

Delegaterna från Sydafrika är inte redo att binda sig för åtaganden om utsläppsminskningar. Däremot är de mycket villiga att förhandla om klimatsmarta lösningar som kan hjälpa landet att ställa om till mer moderna energislag som också kan bidra till en social och ekonomisk utveckling. Du som delegat har en ivrig inställning till forsknings- och utvecklingsarbeten men en motsträvighet till att diskutera åtaganden om utsläppsminskningar.

Källor:

www.info.gov.za/speeches/2008/08072816451001.htm

www.ccs summit2009.co.za/Downloads/Hot_issues/2009.03.01_Climate_Change_Policy_Framework.pdf

Tips för fördjupning

Grundläggande kunskap om landet:

Landguiden, www.landguiden.se och Globalis, www.globalis.se

Ländernas hemsidor (sök vidare på respektive land). <http://www.un.org/en/members>

Länders öppningstal i FN:s generalförsamling 2008. www.un.org/ga/63/generaldebate